

СВЯТА МАРІЯ – БЕРНАРДА СУБІРУ

На західному узбіччі Піренейських гір стояла в давнину фортеця Люрд, що боронила французьку землю від наїздів сарацинів. Довкола фортеці, в долині річки, виросло згодом містечко Люрд.

У 1858 році жив мельник Франсуа Субіру. Мав він жінку Луїзу й четверо дітей. В нього не було ні млина, ні своєї хати. Не мав навіть постійного заробітку, через що уся родина залишалася часто без грошей та їжі. Колись був у нього і млин, і гроші, але через свою доброту Франсуа не брав від убогих людей оплати за свою працю, часто пригощав їх у своїй хаті та роздавав муку, тому врешті й сам став одним із

них. З часом він став таким бідним, що вже не мав чим оплачувати помешкання і мусив приміститися з родиною в старій в'язниці, де родич жінки дозволив їм жити в одній темній кімнаті. Але хоч які великі злидні були в хаті Субіру, проте там завжди була одна дорогоцінна річ: їхня жива віра. Незважаючи на велике зубожіння, вони молилися, ходили до церкви, кожного вечора спільно проказували вервицю, носили чисту одежу і швидше б вмерли з голоду, ніж мали б просити в когось хліба. Вони були дуже вбогі, але чесні й повні гідності, яку допомагала зберігати їм релігія.

Найстаршою з дітей родини Субіру була Марія – Бернарда, яка народилася 7 січня 1844 року. Звали її всі Бернадета. Коли їй було шість літ, вона занедужала на легені і з того часу не могла вже легко дихати; на десятому році вона дістала тяжку дихавицю (астму), що мучила її до самої смерті. Крім цього, її кості з'їдали сухоти, через що вона не могла добре рости, завжди була немінча і постійно терпіла болі. У 14 літ вона виглядала 10-літньою школяркою.

Але ці великі терпіння не зробили сумним її серце. Бернадета була жвава, весела й мила; зі своїми подругами вона завжди забавлялася. Говорила іспансько-французькою говіркою, була дотепною. Коли вона розповідала про щось надзвичайне, на її обличчі з'являвся ніжний, проникливий чар, що був зовнішнім виявом невинної душі. Її лице було темно-брунатне, повне свіжості, випромінюючи спокій душі й щирість. Великі чорні очі Бернадети, глибокі й ласкаві, відверті, задумані чи жартівливі, справляли на всіх незабутнє враження. Вона була така простодушна, що вірила усьому, що б їй не сказали. Бернадета не знала, що таке неправда. Вбогість і хвороба не турбували її. Це було чарівне дівча.

Сірі будні вбогого міського життя Бернадети переривала її нянька, яка, втративши свою дитину, часто брала її з собою на село, де було більше харчів, свіжого повітря й сонця. Дівчинка там пасла овець. Поки тварини паслися, вона сідала на траві і плела щось або будувала з каміння віттарик на честь Божої Матері. Прикрасивши його квітами, ставила на ньому статуїку Пресвятої Діви, яку завжди носила при собі, а опісля клякала та проказувала набожно вервичку. Так, як св. Жанна д'Арк, вона любила звуки дзвонів і хрестилася, коли кликали на "Ангел Господній". Дуже любила малі ягнятка і часто ділилася з ними куском свого хліба, який і для неї самої був занадто малий. Няньчині сусідки любили Бернадету. Хоч дихавиця мучила її, вона була завжди весела і ніколи не нарікала ні на людей, ні на хворобу. Кожного охоче слухалася, була завжди задоволена всім. Через свою недугу вона не могла ні бігати, ні

бавитися, як інші діти, але, коли хтось йшов повз неї, вона мило усміхалася і віталася. Старі селянки довго пам'ятали Бернадету і згодом оповідали, що вона була добра і чемна, покірна і спокійна, трохи боязка і поважна. В неділю вони завжди бачили біля церкви ту дівчину з великими темно-оксамитовими очима в білій хустині.

Хоч Бернадета мала вже 14 літ, проте вона не вмila ні читати, ні писати, не приймала ще св. Причастя. Її нянька пробувала вечорами вчити її катехізису, але з того нічого не вийшло, бо Бернадета не знала французької мови, не розуміла катехізисних питань та відповідей. Одного вечора після невдалого навчання няньці увірвався терпець, вона кинула книжку і скрикнула:

–Забирайся! Ти ніколи не знатимеш нічого!

Бернадета не образилася на ті прикрі слова своєї няньки, з великою ніжністю обняла її за шию і сказала з усмішкою:

–Хоч я нічого не знаю, та все-таки я можу молитися на вервиці і всім серцем любити Бога.

У цьому була вся Бернадета: проста, щира душа, яка не мала великих знань, але серце якої було повне любові, відкриваючи їй небесні ворота.

Спочатку, коли нянька не мала своїх дітей, вона поводитися з Бернадетою добре. Але коли мала вже власних восьмеро дітей, її ставлення до дівчини змінилося, вона почала поводитися з нею наче з наймичкою, як з цілком посторонньою людиною. Коли священник, родич няньки, звертав їй на те увагу, тоді вона ставала до Бернадети ласкавішою; але потім нянька знову ставала холодною й прикрою.

Дівчинка, від природи дуже вразлива, відчувала таку зміну в поведінці няньки, але мовчала й терпіла, бо за Божою ласкою вона, не знаючи того сама, вправлялася в тій геройській чесноті Святих – у всьому годитися з Божою волею та бути терпеливою. За місяць перед з'явами в Люрді, Бернадета почала відчувати гаряче бажання прийняти св. Причастя. Одного дня вона побачила свого сусіда з Люрда і попросила його переказати батькам, щоб забрали її додому, бо вона хоче приготуватися до свого першого св. Причастя. Коли батьки не прийшли по неї, вона сама вернулася в січні 1858 року додому.

Бернадета допомагала матері, кожного вечора молилася, доглядала за молодшими сестрою й братами. Коли бачила щось погане в їхній поведінці, відразу звертала їм на це увагу. Деколи мала суперечку з молодшою сестрою Туанетою, яка не хотіла ні в чому поступитися сестрі. Коли одного разу її сестра з сусідкою брели через воду і надто високо попіднімали одержу, вона відразу сказала їм опустити її додолу, бо, на її думку, краще було замочити одержу, ніж бути в поведінці надто вільними.

Такою була ця мала дівчина з Люрда, яку Непорочна Діва вибрала для своїх об'явлень людям. Надзвичайно невинна, вона, мабуть, не знала й тіні гріха. Зовсім невчена, вона ставала мудрою, підкоряючись Божій волі та звертаючись до Небесного Отця серцем, повним сердечної любові.

11 лютого 1858 року був холодний день, а в хаті Субіру не було чим вогню розпалити. Бернадета з сестрою й сусідською дівчиною вибралися по обіді за місто, щоб на березі річки назбирати сухих патики. В одному місці сестра й сусідка перебрали на другий бік ріки і там почали збирати патики, а Бернадета через свою хворобу боялася ступати в холодну воду. Вона стала просити сусідку, що була більша за неї, перенести її на плечах через воду; коли ж та не схотіла, Бернадета вирішила зняти сандалі й панчохи та перебрести на той берег, куди пішли дівчата. Недалеко від того місця була скеля з печерою (гротом) Масабель. Про це, що сталося тоді біля

печери, так оповідає сама Бернадета:

"Коли я почала знімати першу панчошу, то раптом почула великий шум, наче сильний посвист вітру; я глянула довкола, на дерева й річку. Ніщо не рухалося. Коли я продовжила далі знімати свої панчохи, я почула знову шум, подібний до першого. Налякавшись зірвалася на різні ноги. Не могла говорити і не знала, що думати. Тоді, повернувши голову в сторону печери Масабель, я побачила в скельній щілині кушч рожі, що хитався, наче від подуву сильного вітру. Майже одночасно виплила з печери золотиста хмарка, а трохи пізніше при вході до печери, за кущем рожі, стала Пані, молода й дуже гарна, набагато краща від усіх, яких я коли-небудь бачила. Вона відразу глянула на мене, усміхнулася і кивнула, щоб я підійшла ближче. Мій страх покинув мене, але я не знала, де я була. Я протерла свої очі, потім заплющила їх, відкрила їх знову, але Пані далі була там, усміхаючись до мене і даючи мені знати, що я не помиляюся.

Не думаючи про те, що роблю, я вийняла свою вервичку з кишені і клякнула. Пані схвалила це кивком голови, сама взяла в свої пальці вервицю, яку мала на правому плечі. Коли я хотіла почати проказувати вервичку і перехреститися, я не могла підняти своєї руки до свого чола: вона падала вниз. Моє плече стало наче спаралізоване. Тоді прегарна Пані зробила знак св. хреста. Я спробувала зробити так, як вона, і тоді вже змогла. Пані дозволила мені молитися, і я почала проказувати вервицю. Вона робила те саме, пересуваючи зернятка своєї вервиці пальцями, вле не ворушила своїми губами. Тільки при кінці кожної десятки говорила разом зі мною: "Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові". Коли я скінчила молитися на вервиці, Пані зробила мені знак, щоб я наблизилася до неї. Але я не сміла. Тоді вона вернулася до скелі, і золота хмара зникла разом з нею...

Пані виглядала 17-літньою дівчиною з синіми очима. Вона була одягнена в білу сукню, перев'язану в поясі синьою стяжкою, що спадала. На голові мала білий серпанок, з-під якого ледве видно було її волосся, бо він опадав по її плечах нижче стану. Її ноги були босі, вкриті крайчиками її суконки. Зернятка її вервиці були білі, а ланцюжок блищав золотом..."

Коли дівчата вертались додому, Бернадета оповіла їм у таємниці своє видіння. Вдома сестра Тоня не могла втриматися і розказала все батькам. Вони були цим невдоволені, вважаючи видіння за привид, і сказали Бернадеті не ходити більше до печери. Але вона в серці була цілком певна, що бачила справжню, правдиву Пані. Дівчина стала задуманою й поважною. Несподіване видіння з неба залишило в її душі помітний слід. Бернадета думала тепер тільки про ту прегарну Пані, що заволоділа її чистим серцем.

Мати стала оповідати Бернадеті про самооман та про підступи злого духа в надзвичайних видіннях різних людей, але вона не вірила матері і далі відчувала великий потяг знову піти до печери, щоб побачити гарну Пані. На прохання сестри Тоні й сусідки Гени батьки врешті згодилися, і 14 лютого Бернадета пішла до скелі Масабель, а за нею кілька інших цікавих дівчат. Для певності Бернадета взяла цим разом із церкви плящину свяченої води.

Прийшовши під печеру, дівчина клякнула і почала молитися. Раптом її лице змінилося, Бернадета скрикнула: "Вона є! Вона є! Вона усміхається!"

На запитання дівчат: "Де?" Бернадета встала, обняла найближчу дівчину за шию і пальцем показала їй. Але, крім Бернадети, ніхто нічого не бачив. Тоді Бернадета покропила свяченою водою в напрямі печери, де стояла "біла Пані", і сказала: "Якщо

ти приходиш від Бога, залишся..." Пані ласкаво усміхнулася і вийшла ще трохи вперед. Тоді Бернадета сказала дівчатам: "Вона не гнівається; вона усміхається до всіх нас, а чим більше я кроплю свяченою водою, тим більше вона усміхається".

Тоді Бернадета знову клякнула на камені, а навколо неї її подруги. Лице дівчини змінилося так, що вони налякалися і почали кричати, думаючи, що Бернадета вмирає. З найближчого млина прибігли мельникова мати й сестра та почали приводити дівчину до тями, але вона нічого не чула. Тоді прикликали самого мельника, і він обережно підняв Бернадету та завів до млина. Незабаром прибігла й мати Бернадети з тріпачкою в руках, щоб покарати її за ті, як вона думала, дивні жарти. Але мельникова мати оборонила дівчину. Наступного дня всі в школі насміхалися з Бернадети, сестри-вчителі радили їй нікому не оповідати свого видіння.

Панна Пейрет, член товариства "Діти Марії", припускала, що молодого Панею в печері може бути голова їхнього товариства, яка недавно померла і тепер приходить просити їхніх молитов. На прохання панни Пейрет і її приятельки пані Мійет батьки дозволили Бернадеті піти з ними до Масабель. Вибралися разом удосвіта, щоб ніхто з людей не заважав їм. Коли дівчина з двома товаришками поклякали перед печерою і почали молитися на вервиці, раптом Бернадета радісно скрикнула: "Вона там є!.." і набожно схилила свою голову. Потім знову підняла її та з усмішкою щастя, в захопленні, почала вдивлятися в куц рожі, що не гнувся під ногами гарної Пані. Згодом панна Пейрет дала Бернадеті папір й перо, щоб вона попросила білу Паню написати, що вони могли б для неї зробити. Коли Бернадета наблизилася з папером і пером до Пані, та почала сміятися, а потім підійшла ближче до Бернадети і сказала: "Я не потребую писати того, що я маю тобі сказати". Опісля спитала її: "Чи ти зможеш приходити сюди впродовж 15 днів?" Бернадета пообіцяла, що прийде, якщо батьки дозволять. Потім усі три жінки клякнули і мовчки молилися. З'ява тривала близько години. Увесь той час Бернадета тихо розмовляла зі своєю любов'ю Панею. Дівчина питала її, як вона називається, але Пані на це тільки схилила голову і усміхнулася. Також сказала своїй малій приятельці: "Я не обіцяю тобі, що зроблю тебе щасливою на цьому світі, лише – в іншому".

Коли Бернадета сказала батькам, що гарна Пані просила її приходити до печери кожного дня впродовж двох тижнів, мати не знала, що доньці відповісти, вирішивши порадитися зі старшою своєю сестрою Бернардою, Бернадетиною хресною матір'ю. За її порадою вона вирішила піти наступного дня вдосвіта разом з Бернадетою до Масабель та особисто подивитися, що там діється. За ними поспішило ще з десятеро їхніх сусідів, що тепер кожного дня стежили за тим, чи Бернадета знову йде на побачення зі своєю Панею.

Дівчина стала перед гротом на коліна, зробила на собі знак св. хреста, почала молитися на вервиці і знову впала в захоплення. Не було сумніву, що Пані прийшла, і Бернадета бачила її за кущем рожі. Одна з жінок, вдивляючись в захоплене лице Бернадети, скрикнула:

— О, яка вона гарна!

Але мати, що не зводила з доньки очей, вигукнула з тривоги:

- О, мій Боже, не забирай її від мене. Я благаю!

Наступного дня Бернадета з матір'ю знову пішли вдосвіта до грота; щирість оповідань дівчини перемогла спротив, і вона вже не стримувала доньки від зустрічі з ласковою Панею. Коли Бернадета наблизилася до грота, люди зробили для неї місце на камені перед кущем рожі, але Бернадета не звертала найменшої уваги на людей, а

клякнула та почала молитися на вервиці.

Бернадетина таємна розмова з Панею, похилення її голови, притакування, усмішки були для людей такі прекрасні, що подібних поза часом з'яви вони в неї ніколи не бачили. Мати, повна радості й боязні, зі сльозами в очах приглядалася до захопленої доньки. В той час обличчя Бернадети виглядало наче з білого воску, тільки на щоках і устах проступав рум'янець. Усі порухи тіла й уст, погляди, усмішки й тремтіння вказували на те, що вона дійсно бачить чудесну з'яву. Передусім її завжди широко розплющені великі очі, в яких або пробивалося внутрішнє світло, або блищали кришталем сльози, виразно свідчили, що Бернадета проводить щасливі хвилини улюбій розмові з ласкавою Панею. Але як тільки видіння кінчалося, дівчина відразу ставала подібна до землі, коли сонце заходить за хмару. По відході гарної Пані Бернадета наче верталася з неба до своєї темної кімнати в старій в'язниці.

Знайомі питали опісля в дівчини:

—Чи ти певна, що тільки ти знаєш таємниці Пані? Ми були так само близько, як ти...

А вона з легкою усмішкою відповідала:

—О, я певна, що ви не чули їх, бо коли Пані виявляє мені свої таємниці, то вона говорить мені "тут", — показуючи рукою на своє серце, — а не в мої вуха.

—А скажи, Бернадето, чи Пані з грота говорила мовою вчених чи говіркою?

—О, говіркою, люрдською говіркою!

Під час цієї п'ятої з'яви Пані навчила Бернадету однієї особливої молитви, яку вона не мала права нікому виявити, тільки сама повинна була проказувати її кожного дня до самої смерті.

Наступного дня була неділя. Біля грота зібралося багато людей, серед яких був також люрдський лікар, д-р Дозу, невіруючий. Він прийшов до грота, щоб особисто прослідкувати сам факт цього хворобливого, як він думав, стану дівчини. Коли Бернадета прийшла до скелі з засвіченою свічкою в правій руці, а з вервицею — в лівій, клякла перед гротом та почала молитися, то незабаром з'явилася Пані, після чого дівчина впала в захоплення. Лікар, стежачи за її пульсом, обігом крові й диханням, засвідчив, що в Бернадети все було в нормі. Коли вітер загасив її свічку, вона спокійно, без слів, подала її найближчій сусідці, щоб та засвітила її знову. Під час захоплення вона підійшла до самого грота, щоб бути якнайближче до своєї Пані. Коли вернулася на своє звичайне місце, її обличчя було сповите смутком, а по білих, наче віск, щоках котилися дві великі сльози. Потім Бернадета розказала лікареві, що йшов з нею і питав про різні подробиці, ось що: "На хвилину Пані перестала дивитися на мене і кинула зором вдаль. Опісля звернула свій погляд на мене. Коли я спитала її, чому вона сумна, вона сказала: "Молюся за грішників". Тоді її обличчя випогодилося і з відблиском щастя на ньому вона зникла". Того дня лікар переконався, що в видіннях Бернадети нема ні підступу, ні хворобливості. Все там було шире.

Коли весь Люрд почав говорити про таємничі з'яви гарної Пані дівчині, з околиць почало прибувати до міста щораз більше людей, щоб подивитися на Бернадету під час її розмов з Панею. Місцеві державні урядники — мер міста, нотар, начальник поліції й державний прокурор — зібралися на нараду та вирішили викликати Бернадету на допит, щоб повернути місту давній спокій.

Першим наказав привести дівчину на допити державний прокурор. Бернадета прийшла сама, спокійна й смілива; вона не боялася нічого, повна опіки Пані з неба. Прокурор почав говорити:

—Моя дівчинко, про тебе тепер багато говорять. Чи ти думаєш далі ходити до Масабель?

Бернадета відповіла цілком відверто:

—Так, пане, я пообіцяла Пані і мушу ходити туди ще десять днів.

—Але ж, моя бідна дитино, твоя Пані існує тільки в твоїй уяві.

—Як я побачила її перший раз, я думала так само і терла свої очі. Але сьогодні я цілком певна, що не є одурена.

—Як це ти можеш знати?

—Бо я бачила її багато разів, цього ранку також. Крім того, вона говорить до мене.

—Моя дитино, сестри з притулку, куди ти ходиш до школи, кажуть, що це тобі лише ввижається.

—Якщо б сестри з притулку бачили те, що бачу я, вони повірили б так, як я.

На це прокурор сказав з удаваним гнівом:

—Бажай, бо ми знайдемо причину твоєї дивної впертості. Я вже чую поголос, що ти і твої приятелі приймаєте дарунки.

—Ми не беремо нічого ні від кого. А все ж таки вчора ти ходила до пані Мійет і дістала від неї дещо.

—Це правда, пані Мійет дала мені склянку солодженої води на мою дихавицю. Це все.

Прокурор був роззбросний; у відповідях Бернадети він не знайшов жодної зачіпки, тільки саму простоту й щирість. Щоб якось закінчити неприємні допити, він сказав:

—Як би там не було, твоя поведінка перед гротом є справжнім згіршенням. Через тебе збігаються туди люди. Це мусить якось скінчитися... Пообіцяй мені, що ти більше не підеш до Масабель.

—Пане, я не можу вам цього пообіцяти.

—Це твоє останнє слово?

—Так, пане.

—То йди... Ми подумаємо, що робити.

Бернадета відразу встала і пішла додому. В офісі залишився державний прокурор, переможений щирістю й простотою невченої убогої дівчини.

Тієї самої неділі по вечірні Бернадету просто з-під церкви забрали на допити до начальника поліції. Хтось з гурту гукнув на сміх:

—Ах, Бернадето! Я думаю, ти потрапиш до в'язниці.

—О, ні, — відповіла дівчина з усмішкою, глянувши жартунові просто у вічі, — мені нема чого боятися.

Начальник поліції наказав дівчині оповісти про першу з'яву Пані в гроті. Бернадета розповідала дуже спокійно, а начальник записував усе. Коли вона скінчила, він спитав її:

—Скажи мені, хто є та Пані, що справила на тебе таке враження. Чи ти її знаєш?

—Ні, я її не знаю.

—Ти кажеш, що вона гарна; до кого вона подібна?

—О, пане, вона набагато краща ніж усі пані, яких я коли-небудь бачила.

—Чи та пані говорить, рухається, чи, може, стоїть непорушно, як статуя в церкві?

—Вона рухається, усміхається і говорить так, як ми.

—Якщо пані була б такою особою, як інші люди, кожний міг би бачити її і чути.

Поясни.

—Пане, я не можу пояснити цього. Але що я точно знаю, то це те, що Пані є справжня і жива.

—Оскільки ти обстоюєш правдивість з'яви, я не можу заборонити тобі вірити в існування пані. Але горе тобі, якщо ти говориш неправду.

Начальник поліції пробував зловити Бернадету на якомусь перекрученні про з'яву в Масабель, але вона кожного разу давала ті ж самі відповіді. Після того він спитав її:

—Чи не порадив тобі хтось потайки сказати, що тобі являється в Масабель Пресвята Богородиця, переконавши тебе, що за це тебе вважатимуть за святу, а Пресвята Богородиця буде задоволена?

Бернадета відповіла без найменшої затримки:

—Ні, пане, "ніхто не радив мені так робити.

Тоді начальник поліції сказав суворим тоном:

—Я не бажаю, щоб ти призналася, пообіцяй лише мені, що ти вже не підеш до грота.

—Пане, я не можу. Я обіцяла Пані, що вернуся.

—Якщо ти не пообіцяєш мені, що не підеш до Масабель, я покличу жандармів і накажу замкнути тебе в тюрмі.

Дівчина прийняла ці слова цілком байдуже. Її внутрішня ласка охороняла її від усього. Вона навіть усміхнулася, коли відповідала:

—Тим краще, бо я менше коштуватиму своєму батькові, а ви приходитимете вчити мене катехізису.

Така невинність роззброїла начальника поліції. Саме тоді ввійшов до поліції Бернадетин батько, і начальник наказав йому забрати доньку додому, одержавши від нього запевнення, що вона не піде більше до грота.

Наступного дня, коли Бернадета верталася з обіду до школи, перед нею стала на вулиці якась невидима перегорода, що не пустила її до школи, а сильний вітер загнав її до грота. Бернадета не хотіла туди йти, бо батьки заборонили, але вона не могла опиратися невидимій силі. Цим разом за нею йшли слідом два жандарми.

Перед скелею Бернадета провела з годину в молитві, але Пані не було. Повернувшись додому, вона цілий вечір плакала, що це, напевне, тому її Пані не прийшла, бо вона не пішла відразу до грота. Зворушений щирим смутком Бернадети, батько дозволив їй ходити на зустріч з Панею без всяких перешкод.

Наступного дня, 23 лютого, Бернадета вибралася з матір'ю до Масабель. Там було вже багато людей. Коли дівчина почала молитися на вервиці, знову з'явилася Пані. Бернадета була надзвичайно щаслива і з великою любов'ю поклонилося їй, дякувала, усміхалася до неї. Навіть різні державні урядники, дивившись на захоплену дівчину, здіймали капелюхи та покірно схиляли свої голови. Того дня Пані сказала Бернадеті три таємниці, які вона нікому не мала права виявити. Дівчина зберегла свою таємницю.

24 лютого Пані переказала Бернадеті сумні вісті. Дівчина залилася сльозами, припадала до землі та цілувала її. Коли згодом підійшла ближче до грота, то обернулася до людей і крізь сльози скрикнула тричі: "Покути! Покути! Покути!"

Під час дев'ятої з'яви, 25 лютого, Пані залишила людям велику пам'ятку – чудесне джерело. Про це оповідала згодом сама Бернадета ось що: "Коли я молилася, Видіння сказало мені ласкавим, але поважним тоном: "Іди напийся та вмийся з джерела". Я не знала, де було джерело; тоді я пішла над річку. Але Пані прикликала мене назад,

даючи мені знак рукою, щоб я пішла ліворуч грота. Я послухалася, але не бачила ніякої води. Не знаючи, де знайти її, я почала порпати землю, і вода виплила. Я почекала, щоб вона трохи очистилася, трохи напилася і обмилася нею". Вода ще була з болотом, і Бернадета вимазала своє лице. Побачивши це, деякі люди почали думати, що дівчина зійшла з розуму.

—А навіщо ти їла траву? – запитували її.

—Бо Пані наказала це робити.

Невдоволені такими відповідями та вражені дивною поведінкою Бернадети, люди здвигали плечима і відходили. Але ті, що далі молилися перед гротом, незабаром побачили, що мале джерельце збільшилось та перемінилося в потік. Коли джерело прочистилося, побожні люди почали розуміти ті дивні речі, що діялися перед гротом, їхні сумніви розвіялися. Вони знову почали вірити Бернадеті і чудесній з'яві.

Прибувши наступного дня до грота, Бернадета на наказ Пані насамперед напилася води з джерела і вмила; цим разом вода була вже цілком чиста. Обтерши лице запаскою, Бернадета вернулася на своє звичайне місце та почала розмову зі своєю Панею. Того дня Видіння наказало їй цілувати землю за грішників – покутувати за свої й людські гріхи. Опісля Бернадета почала наближатися на колінах до грота та цілувати землю під кущем рожі. Тоді хтось із присутніх підбіг до неї, вхопив за плече та скрикнув: "Встань! Чи ти здуріла?" Бернадета піднялася, але відразу обернулася до людей та наказала їм виконувати наказ Пані і робити те, що й вона. Люди відразу почали цілувати землю, а хто не міг нахилитися до землі, то цілував скелю. Це роблять прочани в Люрді і сьогодні.

27 лютого Пані наказала Бернадеті піти до священників з дорученням поставити там на її честь каплицю.

Парохом Люрда був о. декан Пейрамаль. Він чув про дивні з'яви при гроті, але передчасним виступом не хотів наражати свого духовенства на неприємності, тому наказав своїм священникам ходити з людьми туди. Він був людиною доброго серця, але вигляд мав суворий. Бернадета боялася його.

Коли вона прийшла переказати о. парохіві доручення Пані щодо будови каплиці, він, вислухавши Бернадету про всі з'яви, після кількох запитань став перед дівчиною і сказав суворим тоном:

– Скажи Пані, яка прислала тебе, що парох Люрда не звик мати справу з незнайомими людьми. Насамперед вона мусить сказати своє ім'я, а опісля доказати, що вона має право носити таке ім'я. Якщо та Пані має право на каплицю, то вона зрозуміє значення моїх слів; якщо ж ні, то ти скажеш їй, щоб вона перестала давати накази священникам.

Здивована Бернадета встала, вклонилася і вийшла з парафіяльного офісу. О. Пейрамаль залишився сам. Йому було тяжко на серці, що він так суворо обійшовся з тією невинною дівчиною, яку він у своїй душі почав уже вважати за Божу обраницю.

У неділю, 28 лютого, Бернадета прийшла до грота вдосвіта, але там було вже дві тисячі людей. Вона зовсім не звертала на них уваги, бажаючи тільки одного: побачити свою любу Пані. Коли Бернадета почала на колінах просуватися до грота, дорогу між юрбою людей мусили робити для неї два присутні вояки. Того дня Пані об'явила дівчині деякі речі тільки для її особистого душевного добра. Під час захоплення Бернадети робітники, селяни, вояки; матері з дітьми на руках вдивлялися в щасливе дівча перед гротом і разом з нею проймалися духом та набожно клонилися перед невидимою Панею.

Після закінчення розмови з Панею Бернадета була на Службі Божій, а опісля ходила до парафіяльного офісу, щоб сказати о. Пейрамалеві, що вона питала Пані, хто вона та як називається, але вона не дала ніякої відповіді, тільки усміхнулася. Тієї неділі люди почали пити воду з чудесного джерела біля грота. Люрдську воду прочани розвозять тепер по всьому світі.

Після співаної Служби Божої Бернадету заарештували і привели на допит до судді. Він надіявся, що йому вдасться залякати Бернадету і закінчити цю історію з дивними з'явами. Коли місцевий жандарм узяв Бернадету під церквою за руку і сказав: "Моя дівчинко, ти мусиш піти з нами", вона почала сміятися і жартувати: "Добре держіть мене, бо втечу!"

Суддя був до Бернадети дуже суворий, проте вона не тільки не злякалася його, але стала ще сміливішою та сміялася з погроз. Коли дівчину завели до офісу судді, він так зустрів її:

—Отже, ти вже тут, мала нікчемо!

—Так, пане, я тут.

—Ми замкнемо тебе. Чого ти ходиш до грота? Навіщо стягаєш людей за собою? Тебе підбурюють так поводитися. Що ж, ми посадимо тебе у в'язницю!

—Я готова! Тільки дивіться, щоб вона була міцна і двері були добре замкнені, бо інакше я втечу з неї.

—Ти перестанеш ходити до грота, бо як ні, то опинишся у в'язниці.

—Я не перестану туди ходити.

—То вмиш у тюрмі.

Настоятелька захисту притулку, яка ввійшла до офісу, сказала крізь сльози:

—Панове, я прошу вас віддати дівчину нам.

Бернадета була цілком спокійна. Коли суддя дозволив їй піти з настоятелькою, вона сказала урядникам:

—Я таки піду туди; четвер – це останній день.

1 березня Бернадета почала молитися перед гротом на вервиці знайомої кравчині, що просила зробити їй таку ласку. Пані не була цим задоволена і наказала Бернадеті молитися на її власній убогій вервичці. березня Пані послала Бернадету до о. пароху з дорученням збудувати біля грота каплицю для неї, щоб туди люди могли приходити з процесіями. О. Пейрамаль сказав, що якщо Пані зробить таке чудо, щоб зимою в присутності людей раптово зацвів кущ рожі перед гротом, він піде туди.

Наступного дня Бернадета була вранці біля грота, але не побачила Пані. Помолившись та поцілувавши землю в покуті за грішників, вона з плачем вернулась додому. Але пополудні вона сердечно просила батьків дозволити їй піти другий раз до грота. Тоді Пані з'явилася Бернадеті на короткий час. Під час розмови з нею дівчина переказала їй парохову вимогу щодо чудесного доказу, але Пані на це тільки усміхнулася і далі домагалася побудови каплиці.

4 березня був останнім з-тих п'ятнадцяти днів, коли Бернадета мала приходити до грота на зустріч з Панею. Людей зібралося того дня понад 20 000. За порядком слідували жандарми й вояки. Під час захоплення на обличчі Бернадети було видно поперемінно то радість, то терпіння. Пані не зробила очікуваного людьми чуда, не сказала, хто вона. Під кінець з'яви усіхнулася до Бернадети і зникла без слова прощання. Багато людей втратило віру у з'яви. Але дівчину це не захитало. Та й багатьох вірних теж, що любили, цілували її, її одіжку та йшли за нею аж до її дому. Проти своєї волі вона мусила кілька разів показатися людям у вікні. Дехто наставляв

свої вервиці для благословлення, але вона казала: "Чого ви хочете від мене? Я – не священник. Але дайте їх сюди, я доторкну до них свою вервицю. Ви ж зберігайте їх не тому, що я торкнулася до них, а через те, що вони діткнулися тієї вервиці, яку я мала під час видіння". Коли люди відходили з-під дому Бернадети, то лупали мур, забираючи собі на пам'ятку. Як жандарми не давали цього робити, люди бігли до грота і виламували галузки з куща рожі, над яким стояла Пані під час розмови з Бернадетою; незабаром з того куща не залишилося й сліду! Кажуть, що завдяки пелюсткам цієї рожі діялися чуда.

Після тих надзвичайних днів Бернадета залишилася звичайною дівчиною, яка ходила до школи, вивчала письмо й катехізис та готувалася до першого св. Причастя, якого сердечно бажала. Але ввечері потайки знову бігла до грота помолитися та виявити любов своїй Пані. Приходили туди й ті люди, що жили надією на щось велике. Вони поставили перед гротом вівтар на честь Пресвятої Богородиці, а довкола її статуї нанесли багато квітів, вервиць і різних пам'яток. Свічки горіли там удень і вночі, лунали пісні побожних людей на честь Цариці Піренеїв. Перед вівтарем почала рости купка грошей, яких ніхто не брав; згодом купили на ті пожертви перші камені на будову нової церкви в Люрді.

25 березня, на свято Благовіщення, Бернадета знову вибралася вдосвіта до грота, відчуваючи в серці великий потяг до зустрічі з любою Панею. Коли дівчина прибула туди, Пані вже чекала її біля скелі. Під час захоплення й молитви Бернадета відчула в душі непереможне бажання спитати її, як вона називається. І вона запитала: "Моя Пані, хто ви?" Пані схилила голову, усміхнулася, але не сказала нічого. Дівчина набрала сміливості і повторила своє питання вдруге і втретє. Після цього, як оповідала згодом Бернадета, вигляд Пані став поважніший і наче покірніший. Вона склала руки, поклала їх на своє серце і підняла очі до неба. Вкінці, розвівши руки та нахилившись до мене, вона сказала мені дуже лагідно: "Я – Непорочне Зачаття". По тих словах вона зникла.

Коли видіння скінчилося, Бернадета переказала людям ім'я своєї Пані. Побожні люди почали цілувати скелю і кущ рожі, де сталося те велике чудо, а водночас сердечно молитися: "О Маріє, без гріха зачата, молися за нас, що прибігаємо до Тебе!"

Весела вістка блискавкою рознеслася по місту і захопила народ. Гарна Пані була справді з неба: це була Пресвята Діва Марія, що для всього світу стане відома як "Цариця Люрда".

Тільки одна Бернадета була серед загальної радості поважна й задумана; вона не знала – що значить "Непорочне Зачаття". Вона кіколи не чула таких слів, ні того, що Папа Пій IX проголосив 1854 року правду-догму св. віри, що Пресвята Діва Марія була непорочно зачата, тобто без первородного гріха, та що слова: "Я – Непорочне Зачаття" стосуються Божої Матері. Повторюючи раз у раз ті незрозумілі для себе слова, Бернадета просто з-під грота поспішила до о. Пейрамалю переказати йому ім'я своєї Пані. Коли дівчина ввійшла до нього, о. парох спитав її:

— Що ж там? Чи сказала тобі своє ім'я?

— Так. Вона сказала мені: "Я є Непорочне Зачаття".

Бернадета трохи перекрутила назву, але о. парох зрозумів.

— Чи ти певна? – спитав о. Пейрамаль з усмішкою, а згодом – з радістю.

Коли дівчина ще раз підтвердила, о. Пейрамаль поблід і прошепотів: "Це Вона!"

Тепер не треба вже було ні чуда, ні рож. Те ім'я перевищило все. По цій 16 з'яві Бернадетина Пані дістала і каплицю, і процесії.

7 квітня Божя Мати знову об'явилася Бернадеті, але вже, мабуть, нічого нового не сказала своїй вибраниці. Того дня був біля грота д-р Дозу і робив свої дослідження, чи там усе відбувається природно, чи, може, діють невідомі сили. Коли під час захоплення Бернадета сплела любовно руки і забула, що вона тримає в руці запалену свічку, то близько чверть години держала над полум'ям свічки пальці лівої руки. Лікар уважно придивлявся до цього і казав людям мовчати. Бернадета навіть не відчувала, що вона тримає руку над полум'ям свічки; їй це не пекло. Коли з'ява скінчилася, лікар оглянув руку Бернадети, але на ній не було й сліду опіку. Тоді лікар знову засвітив свічку і підсунув під руку Бернадети; вона відразу забрала руку і скрикнула: "Мене пече!". Д-р Дозу ствердив, що дивний випадок зі свічкою можна пояснити лише втручанням надприродних сил.

16 липня 1858 року Бернадета бачила Божу Матір останній раз на землі. Оскільки місцева влада наказала поставити перед гротом паркан, щоб ніхто туди не наближався, то Бернадета молилася здалеку. Побачивши біля скелі ясність, скрикнула: "Вона там є! Вона усміхається до нас і нахиляється через паркан!"

Того дня, під час 18 з'яви Божя Мати виглядала ще гарнішою, ніж спочатку; захоплення Бернадети було того дня набагато сильнішим і наповнило її душу невимовним щастям. Це була ласка останньої з'яви Божої Матері вірній Бернадеті.

Коли вістка про дивні з'яви в Люрді дійшла до префекта, під владою якого були державні урядники в Люрді, він наказав призначити комісію лікарів для перевірки стану здоров'я Бернадети, щоб ізолювати її, якщо треба буде, в домі для розумово відсталих. Тоді в обороні Бернадети виступив о. Пейрамаль. Він рішуче сказав люрдським урядникам: "Ідіть і скажіть префектові, що я буду на порозі цієї вбогої родини. Перед тим, як жандарми торкнуться хоча б одного волоска на голові цієї дівчинки, вони будуть змушені повалити мене та потоптати ногами". Це допомогло, і Бернадети не забрали. Також міністри порадили префектові бути обережним. Але він був іншої думки. Пішов до єпископа та просив у нього чіткого висвітлення подій у Люрді. Коли єпископ відповів йому, що в такій надзвичайній справі треба ще почекати з рішенням, гарячковий префект наказав люрдській поліції забрати з вівтаря перед гротом статуї, образки й вервиці. Ніхто не хотів цього робити, і начальник поліції мусив зробити це сам. Коли опісля оголосили людям, щоб позабирали собі свої речі, вони це зробили, але відразу занесли їх знову до грота та освітили його морем свічок.

Тим часом у Люрді почали діятися чуда. Один чоловік відразу прозрів, коли промив собі очі водою з джерела біля грота. Вмираючий хлопчик Юстин відразу одужав, коли мати купала його в чудесному джерелі. Коли влада поставила перед гротом паркан, щоб ніхто не міг туди зайти, люди розібрали його та кинули в річку. Ніякі заборони, суди, кари не могли заборонити людям молитися перед гротом. Люди послали своїх представників до самого імператора Наполеона III, який наказав забрати паркан з-перед грота та заборонив державним урядникам втручатися в цю справу. Префекта і начальника поліції перевели в інші міста...

3 червня Бернадета приступила до свого першого св. Причастя. Коли знайомі питали її, чи вона того дня не одержала якоїсь особливої ласки, вона відповіла: "Де я була щасливіша: чи під час прийняття св. Причастя, чи під час розмови з Божою Матір'ю у гроті? Я не знаю. Ці речі не можна порівняти. Я була дуже щаслива в обох випадках".

Після з'яв Божої Матері біля грота багато людей приходило до Бернадети побачити її, почути особисто від неї розповіді про ці події, одержати її підпис на

образках і навіть благословення. Дівчина не хотіла тої слави, але з наказу сестер, в яких вона тоді перебувала, робила це для слави Божої Матері. Щодо благословення вервиць, то вона жартувала: "Ви бачите, що я не маю епітрахилія. Заждіть хоч до того часу, коли єпископ дасть мені таку владу. Я не знаю, як давати благословення".

Коли єпископ, до єпархії якого належало містечко Люрд, одержав докладні вісті про тамтешні події, він довго молився, а потім призначив єпархіальну комісію зібрати точні відомості про ті надзвичайні події. Комісія докладно випитувала Бернадету про всі подробиці з'яв Божої Матері, а вона на всі питання відповідала спокійно, покірно, але з сильною вірою, певністю й докладністю.

Праця комісії тривала чотири роки. У 1862 році місцевий єпископ написав пастирського листа про події в Люрді:

"Ми заявляємо, що Непорочна Марія, Божа Мати, справді з'явилася Бернадеті Субіру дня 11 лютого 1858 року і в наступні дні (вісімнадцять разів) у гроті Масабель поблизу міста Люрд. Ця з'ява має всі ознаки правдивості, і вірні мають слухність вірити в неї як у правдиву подію". Одночасно єпископ звернувся до Апостольського Престолу в Римі з проханням сказати в цій важливій справі останнє слово. А вірних заохочував давати пожертвування на будову церкви біля печери...

Коли Божа Мати почала являтися Бернадеті, дівчинка могла зібрати від людей багато дарунків; однак вона ні сама нічого не брала, ні своїм рідним не дозволяла нічого приймати. Аж через дев'ять років, за старанням о. Пейрамаля, місцевий єпископ купив млин родині Субіру, щоб вони могли заробляти собі на щоденний прожиток.

Після з'яв Божої Матері Бернадета жила ще два роки при батьках, а 1860 року взяли її до свого притулку людські сестри, де вона проводила свої дні в щирій побожності та охоче допомагала їм на кухні, в робітні й кімнаті для хворих. Після щасливих днів розмови з Божою Матір'ю дівчина відчула, що світ не для неї, і вона забажала вступити до монастиря, щоб там "сховатися" від нього. Але оскільки в неї було слабе здоров'я, то вона не надавалась до чернечого життя; але за старанням єпископа з міста Неверс її прийняли місцеві Сестри Милосердя. Перед від'їздом з Люрд а Бернадета ще раз відвідала грот, де вона стільки щасливих годин провела в солодкій розмові з Божою Матір'ю. Вона так довго там молилася, що мусили силою забирати її з-перед грота, що "був для неї небом". Усі сестри з Неверс раділи, що повірниця Непорочної буде з ними в монастирі. В новіціятських записках від 1866 року є про це ось така згадка: "Нарешті наші бажання сповнилися! Бернадета є між нами! Наші серця, що люблять Марію і служать їй, тужили за тим, щоб та дівчина була серед нас, щаслива улюблениця люрдського грота. Вона справді така, як нам описували: покірна в своєму недприродному тріумфі, проста і скромна, незважаючи на те, що все складається так, щоб вивищити її, усміхнена і тихо щаслива, хоч недуга довго в'ялила її тендітне й ніжне тіло. Тут видно таємницю святості: постійне терпіння злучене з radoщами неба". Те, що думали молоді сестри про Бернадету в час її вступу до монастиря, вона згодом по-геройськи виконала. Під час канонізації Папа не міг сказати про неї краще.

Але головна настоятелька була заклопотана вступом Бернадети до монастиря, бо боялася, що своєю пошаною до славної повірниці Божої Матері сестри зроблять її гордовитою і зіпсують їй чернече життя. Порозумівшись з сестрами, своїми дорадницями, вони спільно вирішили зовсім не звертати уваги на те, що Бернадеті з'явилася Божа Мати, а поводитися з нею як із звичайною кандидаткою.

Після вступу Бернадети до монастиря головна настоятелька покликала її до себе на розмову і цілком байдуже, так наче б вона ніколи й не чула нічого про те, що в Люрді 18 разів являлася їй Божа Мати, спитала:

—Ти кандидатка, яку привезли з Люрда?

—Так, преподобна мати.

—А як ти називаєшся?

—Бернадета Субіру.

—Що ж ти вмієш робити?

Небагато, преподобна мати.

—Як так, моя дитино, то що ми, на твою думку, маємо робити з тобою?

Бернадета налякалася, що її не приймуть до монастиря, і вже нічого не відповіла.

—А хто ж це постарався про те, щоб ти вступила до нашого монастиря? – питала далі головна настоятелька.

—Тутешній Преосвященніший Владика.

—О, він ніколи не робить так, як інші люди... Та нехай уже буде. Тепер я піду з тобою до їдальні пообідати з сестрами з Люрда, а завтра вранці, як не будеш надто втомленою, то підеш на кухню допомагати сестрам мити посуд.

У Люрді сама Божа Мати говорила до Бернадети ласкаво: "Чи будеш така добра прийти?.. Як це не буде для тебе надто важко", а тут таке холодне, суворе прийняття... Покірنا повірниця Божої Матері мовчки пішла за головною настоятелькою до рефектаря. Незабаром у монастирі сестрам було заборонено говорити про чудесні з'яви в Люрді і називати її Бернадетою, а тільки сестрою Марією–Бернардою, як це було записано в метриці. Бернадета досконало покорила в усьому волі своїх настоятельок і всіма силами свого духу почала проходити новіціятську пробу. За Божою поміччю вона щасливо закінчила її в призначений час врочистим складенням чернечих обітів убогості, чистоти й послуху.

Про це залишив нам згадку місцевий єпископ, що особисто проводив обряд посвяти молодих сестер на досмертну службу Богові. Після цієї посвяти кожна сестра одержала з рук єпископа грамоту з призначенням їй відповідного заняття. Порозумівшись з єпископом, головна настоятелька не дала Бернадеті ніякої грамоти. Згідно з умовою, єпископ голосно при всіх сестрах спитав тоді головну настоятельку:

—Чому не покликали сестру Марію–Бернарду, чому я не маю для неї грамоти з диспозицією?

Головна настоятелька поважно встала і відповіла:

—Ваше Преосвященство, вона ні до чого нездібна, тому неможливо було дати їй яке-небудь призначення.

Коли настоятелька сіла на своєму місці, єпископ сказав:

—Сестро Маріє–Бернардо, ходіть сюди.

Вона підійшла і, як це сам єпископ розказує, клякла біля його стіп.

—То ви ні до чого нездібні? – спитав я її.

—Так, це правда.

Коли так, моя бідна дитино, то що ми будемо робити з тобою, навіщо було вступати до монастиря?

—Саме це я казала вам в Люрді, але Ваше Преосвященство відповіли, що це не має значення.

"Я цілком не сподівався, – розповідав далі єпископ, – такої відповіді, її не передбачив я, відповідальний за ту малу драму, і я просто не знав, що маю казати. Але,

на щастя, добра сестра Йосифа, яка ніколи не бентежилась, прийшла на допомогу. Вона знову встала і сказала:

–Якщо Преосвященніший Владика бажають, то ми з милосердя залишимо її в нас послуговувати в кімнаті для хворих. Спочатку вона буде там прибирати, а згодом запарю ватиме липовий чай.

Про цю подію єпископ зауважує: "Ми не робили нічого, що допомогло б їй підійняти голову догори. А сьогодні любов і вшановування всього світу підносять Бернадету аж до зір".

Єпископ поблагословив бідну дівчину, яка після свого приниження відразу весело побігла до своїх посестер... Святі душі приймають приниження як дар від Небесного Отця.

Мала вістунка Непорочної з любов'ю збирала ті колючки, які діставала від своїх настоятельок і за допомогою найдорожчого Ісуса сплітала собі чудовий вінок небесної слави.

Бернадета про свої прикрі переживання й терпіння записала в своєму зшитку ось які глибокі слова: "Хто не є готовий терпіти для Бога і робити все, чого бажає його воля, той не гідний приятелювати з Ним, бо тут, на землі, любов не живе без терпіння... Ох, Ісусе, я терплю і люблю Тебе!.. Я не відчуваю свого хрестика, як думаю про твій... Ти бажаєш, щоб я була розп'ята? Нехай буде так! Нехай розп'яття буде не тільки перед моїми очима, але на моїх грудях, в моєму серці, нехай живе в мені! Дай, щоб я сама була живою розп'ятою душею! Що більше я впокорю себе, то більше матиму вартість в Ісусовому серці! Так треба, щоб суджена йшла за своїм судженням. Моя душе, будь вірною Ісусовою ученицею, лагідною та покірною серцем. Тільки той, хто має покірне серце, буде прославлений. Таким буде вінець тих, що мають покірне серце, понижені перед іншими і наслідують покору нашого Спасителя!"

Бернадета мала в собі якусь дивну силу навертати інших людей до Бога; вона любила природу й дітей. З фруктів любила виноград, бо він нагадував їй Христову кров; а яблука – ні, бо вони асоціювалися їй з сумним первородним гріхом.

Коли Бернадету питали, чи їй подобаються статуї Божої Матері, вона скрикувала: "Ох, моя добра Мати, які карикатури роблять з тебе ті митці! Я не розумію, як можна робити таке з Пресвятої Богородиці. Хто її хоч раз бачив, той не може полюбити когось іншого на землі. Я б охоче вмерла, щоб лише побачити її знову".

Бернадета була чарівною і жартівливою; ніхто не міг відразу пізнати, що її життя було постійним мучеництвом. Дихавиця так мучила її, що вона часто говорила: "Відкрийте мені груди і заберіть гору, що давить на мене". Чотири рази вона була при смерті, чотири рази приймала св. Тайну Оливопомазання. Коли на 35 році життя прийшла смерть, в неї на той час, крім дихавиці, були серцебиття, ревматизм, харкання кров'ю, боляк на правому коліні й сухоти костей. Чудесні оздоровлення в Люрді були для інших, а Бернадету вело до святості терпіння. Її покликанням було терпіти за свої й людські гріхи.

У своїй книжечці вона написала: "Ах, Боже, нехай приходять терпіння й випробування. Вони – єдиний засіб убити самолюбство. Нема життя в Бозі, якщо я не вб'ю своєї природи. Нема іншої дороги: треба втратити себе, щоб спасти свою душу. Ісусе, дай мені ласку, щоб я завжди любила Тебе; полюби мене, а тоді розпинай, скільки захочеш". А між своїми постановами вона написала: "Бачити Божу волю в усьому, що мені випаде. Дякувати Богові за все, адже Він допускає це для мого добра... В тілесних чи духовних терпіннях ми Христові обручниці, повинні мати

тільки одне слово: "Так, Господи", без жодного "якщо", "але"... Вмираючи невпинно для себе самої, спокійно терплячи, я працюю, й люблю, маючи єдиного свідка – його Серце".

Бернадета терпіла тілом, а ще більше душею. Про це вона, славна вибраниця й вістунка Божої Матері, сказала так: "Це справді дуже болісна річ – не могли дихати, але набагато болючіше відчувати тортури в душі. Це страшно!". Така гірка доля св. Бернадети була на землі до самої смерті. Але серед своїх жахливих терпінь вона, з хрестиком на грудях, говорила: "З Ісусом я щасливіша в терпіннях на своєму ліжку, ніж королева на своєму троні".

Коли через жахливі муки вона не могла вже лежати в ліжку, її посадили в кріслі. Там вона й закінчила своє життя 16 квітня 1879 року. Її останні слова на землі були: "Пресвята Маріє, Божа Мати, молися за мене, бідну грішницю,... тепер і в годину моєї смерті..." У своїй великій покорі Бернадета йшла на той світ як велика грішниця, хоч у своєму житті вона ніколи добровільно не згрішила.

Вона була майже неосвічена, але її побожність, покора й чистота, самозречення, терпеливість і мужність були такі надзвичайні, що зробили її великою Святою. Вбога й хвора дівчина з Люрда залишила нам приклад, як у наш час можна, вправляючись у християнських чеснотах, набути великої святості.

Бернадета не відразу стала Святою. Щоб стати досконалою, вона сильно боролася з собою, перемагаючи свій характер і почуття: надмірну дбайливість про охайність одежі, прив'язання до інших осіб; свою впертість і нетерпеливість, які часто проявлялися в прикрих, колючих словах. Завдяки Божому просвіченню, вона так дбайливо працювала над викоріненням своїх хиб, що під кінець життя її чеснота стала героїською, вона мужньо терпіла передсмертні муки як жертви за людські гріхи.

У житті Бернадети часто траплялися різні чудесні події. Коли ще перед з'явами Божої Матері в Люрді вона перебувала в своїй няньки і пасла овець, то чоловік няньки суворо наказував їй приганяти овець додому, коли лише починало збиратися на дощ, щоб не намокла вовна. Одного дня Бернадета забарилася, і дощ застав її з вівцями на пасовиську. Коли вона пригнала овець над річку, то вже годі було перегнати їх на другий бік, бо від великої зливи дуже прибула вода. Стривожена Бернадета почала кликати людей на допомогу, але ніхто не приходив. Тоді вона підняла свої руки до неба. Несподівано вода на річці розділилася, як колись у Йордані, горішня частина затрималася, а нижня сплила так, що в річці показалося сухе дно. Бернадета скоро перегнала овець на другий бік. Коли вона з вівцями зайшла на подвір'я, чоловік няньки стояв сердитий під стодолюю з піднесеною догори рукою, що була готова вдарити бідну Бернадету. Але коли вона з вівцями минала його, він опустил руку, бо побачив, що вовна на вівцях була цілком суха, наче б на них не впало ні краплі дощу...

Коли Бернадета вже після з'яв Божої Матері перебувала в притулку люрдських сестер, та одного дня занедужала настоятелька того притулку. Прикликавши до себе Бернадету, вона сказала: "Я не маю часу лежати п'ять тижнів у ліжку, а передусім тепер, коли так багато роботи. Нехай Божа Мати оздоровить мене, піди і скажи їй це в каплиці". Дівчина пішла. Наступного дня настоятелька встала з ліжка! На здивування лікаря недуга цілком відступила, і настоятелька могла відразу приступити до своєї праці.

Якось привезли до притулку зажурені батьки у візку свою невиліковно хвору доньку. Повні надії, що Бернадета зможе оздоровити їхню доньку, попросили настоятельку наказати дівчині торкнутися хворої. Щоб охоронити її від почуття

гордості, настоятелька виконала бажання батьків в непомітний спосіб. Прикликавши Бернадету, сказала:

– Бернадето, будь добра, підніми трохи догори головку цієї дівчинки, а я тим часом поправлю подушку.

Свята це зробила і вийшла з кімнати. Ледве зачинилися двері, хвора, на превелику радість своїх батьків, встала цілком здорова з візка. Бернадета навіть не бачила цього чуда.

Коли Марія–Бернарда Субіру була вже в монастирі, одного дня прийшла до розмовниці жінка з важко хворою дитиною, яка не могла ходити. Коли засмучена мати розказала сестрі-настоятельці своє горе, та відразу послала по Бернадету і сказала: "Сестро! Чи ви не могли б потримати дитину поки я розмовлятиму з цією панею? Тільки не кладіть дитини на землю".

Бернадета вийшла з дитиною в садок і забавляла її під горіховим деревом. Коли незабаром прийшла до неї настоятелька, то застала її всю в сльозах і налякану: хвора дитина жваво бігала довкола Бернадети, яка навіть не здогадувалася, що дитина була калікою. Побачивши це чудо, настоятелька відіслала Бернадету до якогось заняття, щоб покірنا дівчина навіть не здогадалася, що сталося, а дитину завела до розмовниці і віддала щасливій матері.

У 1923 році приїхала до Люрда одна молода сестра кармелітка. Коли вона увійшла до кімнати хворих, де недужим послуговували сестри з монастиря св. Бернадети, то скрикнула: "Сестри св. Бернадети!.. Які ви щасливі!" Присутні були здивовані, що кармелітка заздрить своїм посестрам з іншого чину.

—Ні, ні! – відповіла кармелітка, – я не жалію, що я не з вашого Чину, але Бернадета дає мені все те, що тільки попрошу.

—Якщо ви така приятелька св. Бернадети, то попросіть її оздоровити одну з тих хворих осіб, що приходять сюди. Виберіть когось і побачимо, чи Бернадета справді поверне їй здоров'я.

Монахиня почала молитися за одну молоду дівчину, що мала боляка й скручений хребет.

Надійшов час походу з Найсвятішими Дарами, і ту недужу, напівмертву, понесли на ношах. Побіч неї йшла черниця і сердечно молилася за її видужання. Раптом хвора так сильно затремтіла, що аж кармелітка почула якесь тріщання в тілі недужої. Після того хвора відразу встала з ношей і клякнула коло них. Вона не відчувала вже ніякого болю, а після походу сама зайшла до лікарні.

Лікар оглянув її, а монахині сказав: "Бернадета добре почала, але вона мусить ще скінчити свою справу. Проси її, щоб повністю оздоровила хвору дівчину, тоді ми визнаємо і проголосимо те чудо".

Хвора тієї ночі добре спала, зате молода кармелітка навіть ока не зажмурила, бо всю ніч просила Бернадету дарувати хворій повне видужання. Наступного дня лікарі знову оглянули хвору і заявили, що хребет випростуваний і боляк зник. Чудо було повне й явне. Молода черниця сердечно дякувала Вернадеті за вислухання, а оздоровлена дівчина відразу вдягнулася в одержу доглядачки хворих, щоб послуговувати іншим недужим та додавати їм надії своїм чудесним видужанням.

Коли Апостольський Престол вивчив святе життя Бернадети, а також різні чуда, що сталися завдяки її посередництву, Папа Пій XII вписав її ім'я 1933 року до Святих.